

31 (28%) dintre angajați, de profesie ingineri soft, programatori, au prezentat agravarea progresivă a deficitului vizual, necesitând reevaluare corectivă a specialistului-oftalmolog.

Conform fișei de identificare a factorilor de risc profesionali, sunt respectate normele legislative ale muncii la ecran. Anamnestice, cei 31 de angajați cu patologie oculară au recunoscut utilizarea calculatorului în afara orelor de program, precum și nerespectarea recomandărilor primite (reducerea expunerii extraocupaționale, recontrol oftalmologic, corecție oculară).

Referitor la factorii de risc profesionali, 171 (81%) dintre angajați consideră că locul de muncă corespunde normativelor. Restul angajaților au fost nemulțumiți de condițiile de muncă: încărcătură profesională cu grad mare de complexitate ce necesită rezolvare în timp rapid, lipsa unui spațiu de recreare, relații stresante și o comunicare redusă cu angajatorul. Ca simptome indirect asociate muncii la calculator frecvent incriminate (69%) au fost cefaleea, iritabilitatea psihică, mialgiile localizate cervical și periscapulohumeral.

În urma acestui screening colectiv, medicul de medicina muncii a întocmit un raport către conducere referitor la starea de morbiditate prin patologie oculară și la necesitatea unor măsuri tehnico-administrative:

- analiza ergonomică a postului de muncă de 2 ori/an;
- educația sanitară a angajaților privind necesitatea respectării unui regim sanogen de muncă și viață;
- introducerea pauzelor de 5 minute la fiecare 40 de minute de lucru;
- amenajarea spațiilor de repausare în funcție de afinitățile angajaților;
- obligativitatea controlului medical oftalmologic la angajare și periodic, la intervale recomandate de specialist;
- portul ochelarilor de protecție în timpul muncii la calculator;
- instituirea unui program de supraveghere medicală, care să respecte și să readapteze la situația reală, măsurile precizate de Directiva Uniunii Europene 90/270/CEE/1990;
- se impune o colaborare interdisciplinară cu medicul de medicina muncii din școli/universități și cel de medicină școlară și pentru studenți, pentru a preveni instalarea deficitelor oculare încă de la vârsta adolescenței.

Concluzii

Studiul a demonstrat incidența crescută a disconfortului și patologiei oculare la angajații din

domeniul informatic și se dorește a fi un semnal de alarmă pentru medicii de muncă din aceste unități, precum și pentru medicii de familie și cei de medicină școlară.

Bibliografie

1. Clayton Blehm, Seema Vishnu, Ashbala Khattak, Shrabane Mitra, Richard W. Yee. *Computer Vision Syndrome: A Review*. In: Survey of Ophthalmology, 2005, nr. 50, p. 3.
2. Gauri Shankar Shrestha, Fathimath Nestha Mohamed, Dev Narayan Shaha. *Visual problems among video display terminal (VDT) users*. In: Nepal J. Optom., 2011; nr. 4(2), p. 56-62.
3. Mrugacz M., Szumin'ski M. *Ergonomics in computerized workplace – an ophthalmological view*. In: Klin. Oczna, 2009; nr. 111, p. 246-248.
4. *Directiva 90/270/EEC din 29 mai 1990 privind condițiile minime de securitate și sănătate referitoare la utilizarea echipamentelor cu ecran de vizualizare* [a cincea directivă individuală în sensul articolului 16, alineatul (1) din Directiva 87/391/CEE].
5. <http://www.medicina-muncii.info/tematica-medicinii-muncii/lucrul-la-calculator-principii-ergonomice.html>

EVALUAREA STĂRII DE SĂNĂȚATE ȘI A CONDIȚIILOR MEDIULUI OCUPAȚIONAL AL ANGAJAȚILOR ÎN TREPRINDERILOR ZOOTEHNICE DIN RAIONUL ORHEI

Pavel DOIBANI, Vasile GUȘTIUC, Rafail ȘIHLEAROV,
Centrul de Sănătate Publică Orhei

Summary

Evaluation of state of health and occupational conditions of workers from zootechnical industry of Orhei district

Morbidity with temporary incapacity is an indicator of the health state of workers. This article presents the results of a study of morbidity with temporary incapacity of workers from zootechnical industry of Orhei district. There were identified various risk factors: poor working conditions, increased levels of air pollution, equipment is not corresponding to sanitary-technical demands and have expired exploitation.

Keywords: *zootechnical industry, occupational factors, morbidity with temporary incapacity*

Резюме

Оценка состояния здоровья и гигиенических условий рабочей среды работников зоотехнической отрасли района Орхей

Заболеваемость с временной утратой работоспособности является показателем состояния здоровья рабочих. В данной статье представлены результаты исследования заболеваемости с временной утратой

работоспособности рабочих зоотехнической отрасли района Орхей. Были выявлены различные факторы риска: неблагоприятные условия труда, повышенный уровень загрязнения воздуха, несоответствие оборудования санитарно-техническим требованиям, истечение срока эксплуатации инвентаря.

Ключевые слова: зоотехническая отрасль, производственные факторы, заболеваемость с временной утратой трудоспособности

Introducere

Baza prosperării și creșterii economiei naționale este asigurată de oameni sănătoși și apți de muncă, iar sănătatea ocupațională este o problemă de o importanță majoră în domeniul sănătății publice [4].

Etapa contemporană de dezvoltare a economiei naționale se caracterizează prin micșorarea numărului populației antrenate în câmpul muncii, diminuarea absolută a numărului de muncitori ocupați în producere, majorarea numărului de angajați în sfera de deservire, redistribuirea forței de muncă între ramurile existente ale economiei, migrarea intensivă a cetățenilor apți de muncă peste hotarele țării etc. [1].

În 1996, OMS a elaborat *Strategia globală privind sănătatea ocupațională pentru toți*, cu 10 obiective prioritare care vizează: politicile pentru sănătate la locurile de muncă, realizarea unui mediu de muncă sănătos, extinderea metodelor de lucru sanogene, dezvoltarea serviciilor de sănătate ocupațională, recunoașterea serviciilor de tip expert, extinderea standardelor de sănătate ocupațională pe baza evaluării științifice a riscurilor, dezvoltarea resurselor umane, stabilirea unor sisteme de date și a modului de înregistrare a lor, dezvoltarea sistemelor de informare, dezvoltarea cercetării, extinderea colaborărilor [3].

Starea sănătății populației este determinată atât de factorii economici și sociali, cât și de condițiile de muncă, de calitatea mediului ocupațional. Morbiditatea cu incapacitate temporară de muncă (ITM) arată în ce condiții lucrează angajații și caracterizează starea lor de sănătate [2].

Materiale și metode

Au fost examinate datele statistice și documentația medicală referitor la maladiile profesionale, condițiile de muncă, investigațiile de laborator și măsurările instrumentale în mediul ocupațional, determinarea și aprecierea noxelor în mediul ocupațional, studierea morbidității cu ITM și a factorilor ce o determină. Acest studiu a cuprins trei întreprinderi, cercetate în perioada 2011-2013.

Rezultate și discuții

Sectorul zootehnic în raionul Orhei este reprezentat de următoarele obiective: ÎS *Moldsuinhibrid*

– creșterea și hibridarea suinelor, cu capacitatea peste trei mii capete, cu numărul total de lucrători 88, inclusiv 43 femei; SRL *Orhcojdoi* – creșterea porcilor, cu capacitatea de circa două mii capete, cu numărul total de lucrători 48, inclusiv 23 femei; ÎS *Brănești* – dispune de secții pentru creșterea bovinelor, porcinelor și oilor, de ferme de păsări, ovine și caprine, iepuri de casă, cu numărul total de lucrători 36, inclusiv 12 femei. Procesul tehnologic de creștere a animalelor și a păsărilor se desfășurează în hale de producere și este bazat pe procesul continuu de reproducere. Întreținerea animalelor și a păsărilor include următoarele etape și sectoare: sectorul maternitate; sectorul de creștere; abatorul; sectorul de producere a nutrețului.

Fiecare etapă de creștere și fiecare sector are specificul său de lucru și, ca urmare, specificul său de nocivități. În ansamblu, mediul ocupațional la ferme se caracterizează prin existența multor factori nocivi și nefavorabili: suprasolicitarea fizică a lucrătorilor, temperatura nestabilă, umiditatea aerului mărită, curenți de aer, pulberi cu componenți minerali și organici, zgomot, poluarea aerului zonei de muncă cu amoniac și hidrogen sulfurat, cu microbi patogeni.

Automatizarea proceselor de întreținere a animalelor, activarea sistemelor de ventilare forțată în halele de producere sporesc nivelul zgomotului industrial. Astfel, în timpul alimentației animalelor, nivelul zgomotului industrial se ridică până la 86-92 dBA, față de 32-45 dBA în stare liniștită.

Studierea mediului ocupațional, cu aplicarea investigațiilor de laborator și a măsurărilor instrumentale, a fost efectuată la toate întreprinderile supuse cercetării. Aerul zonei de muncă investigat la conținutul de pulberi, amoniac și hidrogen sulfurat a fost studiat la 104 locuri de muncă. Concentrația vaporilor de amoniac și de hidrogen sulfurat în aerul zonei de muncă este în limita admisibilă, conform cerințelor GOST 12.1.005-88 *Aerul zonei de muncă. Cerințe generale*. Totodată, în 22,9% cazuri, în aerul zonei de muncă a fost stabilită o depășire a concentrației maximal admisibile de pulberi organici. Acest lucru se datorează faptului că unele sectoare de producere la aceste întreprinderi nu dispun de sisteme efective de ventilație mecanică, utilajul și mecanismele de producere sunt uzate, învechite, cu depășirea termenelor de exploatare.

În cadrul monitoringului calității factorilor fizici din mediul ocupațional, efectuat pe parcursul anilor 2011-2013, în unele cazuri au fost stabilite abateri de la normele sanitar-igienice în vigoare. Astfel, iluminatul industrial a fost nesatisfăcător la 22 locuri de muncă din 131 investigate conform prevederilor SnIP II-4-79, ponderea probelor nestandarde constituind 16,8%. Nivelul zgomotului industrial în încăperile de

producere nu a corespuns cerințelor GOST 12.1.003-83 în 24,2% din cazuri. Microclimatul la locul de muncă nu corespunde cerințelor GOST 12.1.005-88 după temperatură și umiditate relativă a aerului în 25,8% cazuri (figura 1).

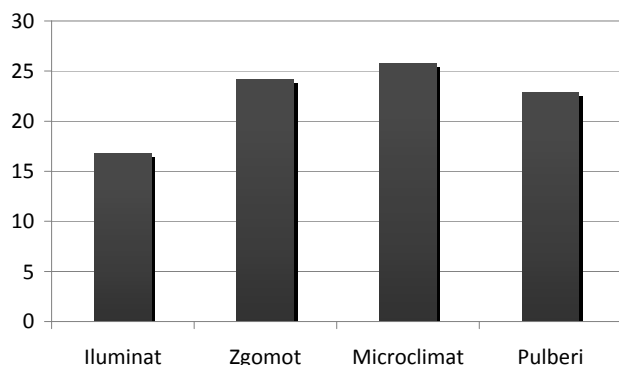

Figura 1. Pondere investigațiilor de laborator și a măsurărilor instrumentale în întreprinderile zootehnice cu depășiri ale normelor sanitar-igienice (2011-2013)

Datele prezentate demonstrează că mediul de muncă din sectorul zootehnic este destul de agresiv și în anumite circumstanțe poate afecta sănătatea angajaților. În ultimii 5 ani, stări morbide cu caracter profesional în raion nu au fost înregistrate. După cum s-a constatat, specialiștii din rețeaua medicală primară nu acordă o atenție cuvenită depistărilor stărilor premorbide în cadrul examenelor medicale periodice, care practic au un caracter formal.

Analizând indicii morbidității cu incapacitate temporară de muncă din sectorul zootehnic al raionului, se constată că, în perioada 2009-2013, acești indici se mențin la un nivel constant – 70,8-76,5 cazuri cu 876,7-1026,1 zile la 100 angajați, depășind cu mult indicii medii pe republică (58,7 cazuri cu 918,3 zile la 100 angajați) și, respectiv, indicii medii pe raion (57,6 cazuri cu 882,3 zile la 100 angajați).

În structura morbidității pe anii 2011-2013, pe primele locuri se plasează următoarele nosologii:

- alte infecții ale căilor respiratorii, cu 42 cazuri și 293 zile, ce constituie 13,1 cazuri cu 192 zile la 100 de angajați;
- acutizarea bolilor cronice ale aparatului respirator – 38 cazuri cu 264 zile, ce constituie 11,8 cazuri cu 173,3 zile la 100 de angajați;
- bolile sistemului osteoarticular – 32 cazuri cu 319 zile, sau 10,0 cazuri cu 209,5 zile la 100 de angajați;
- maladiile sistemului nervos periferic – 16 cazuri cu 182 zile, ce constituie 5,1 cazuri cu 120,2 zile la 100 de angajați;
- alte boli inflamatorii ale pielii și ale țesutului celular subcutanat – 11 cazuri cu 121 zile, sau 3,4 cazuri cu 79,1 zile la 100 de angajați (figura 2).

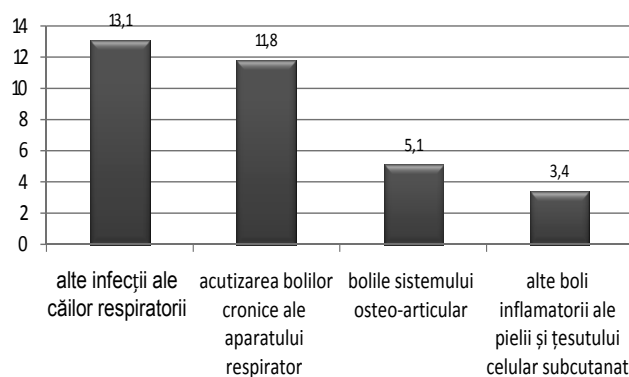

Figura 2. Numărul cazurilor de boală la 100 angajați din sectorul zootehnic, din raionul Orhei, după principalele forme nosologice (2011-2013)

În scopul micșorării influenței negative a factorilor de risc asupra sănătății, îmbunătățirii condițiilor de muncă, diminuării morbidității cu incapacitate temporară de muncă (mitm) și profilaxiei bolilor profesionale a angajaților din sectorul zootehnic, este necesar de a efectua un șir de măsuri profilactice:

- Întreținerea fermelor.
- Excluderea curenților de aer, instalarea unei ventilații efective și asigurarea unui mediu de muncă salubru.
- Combaterea impurificării aerului cu agenți chimici, cu pulberi și microbi patogeni.
- Mecanizarea și automatizarea maximală a proceselor de muncă.
- Activizarea lucrului de conștientizare a angajaților privind noxele industriale, factorii de risc și influența lor asupra sănătății.

Concluzii

Condițiile nefavorabile de muncă, nivelul sporit al noxelor de producere și al factorilor de risc specifiți profesionali, starea precară social-economică și exploatarea utilajului și mecanismelor uzate, învechite, cu depășirea termenelor de exploatare condiționează nivelul înalt al morbidității cu incapacitate temporară de muncă și al stărilor premorbide ale angajaților din sectorul zootehnic.

Bibliografie

1. Băbălău V. *Sănătatea muncitorilor în relație cu mediul de muncă*. În: Securitatea și igiena muncii, 2007, nr. 1, p. 7.
2. Cotorobai P. *Condițiile de muncă și morbiditatea angajaților din agricultură*. În: Cronica Sănătății Publice, 2012, nr. 5, p. 20.
3. Friptuleac Gr., Meșina V. *Sănătatea și factorii ocupaționali* (compendium). Chișinău, 2006, 130 p.
4. Tighineanu C., Doibani P., Șihlearov R. *Morbiditatea profesională și incapacitatea temporară de muncă în raionul Orhei*. În: Materialele Conferinței științifico-practice dedicate jubileului de 15 ani de la integrarea Serviciului sanitar-epidemiologic al municipiului Chișinău. Chișinău, 2007, p. 101-106.